

COMUNICACIO VISUAL

Andrea Perez Fernandez

Professor Responsable: Andrea Perez Fernandez

Grup: 1,2,3,4

Codi: 105712

Crèdits: 6 ECTS

Curs: 1

Semestre: 2

Tipologia: Formacio Basica

Matèria: Comunicació

Horaris:

Grup	Horaris	Professor
1	Dijous 11:00 - 13:00	Andrea Perez Fernandez
	Dimecres 12:00 - 13:00	Andrea Perez Fernandez
2	Divendres 08:30 - 10:30	Andrea Perez Fernandez
	Dimecres 10:45 - 11:45	Andrea Perez Fernandez
3	Dijous 08:30 - 10:30	Andrea Perez Fernandez
	Divendres 10:45 - 11:45	Andrea Perez Fernandez
4	Divendres 12:00 - 13:00	Andrea Perez Fernandez
	Dimecres 08:30 - 10:30	Andrea Perez Fernandez

Eina Centre Universitari
Fundació Eina
Disseny Art Barcelona

Passeig Santa Eulàlia 25
08017 Barcelona T+34 932 030 923
info@eina.cat www.eina.cat

Índex de la Guia Docent

Presentació de l'assignatura

Recomanacions

Continguts

Metodologia

Avaluació

Bibliografia i Recursos

Resultats d'Aprenentatge

Presentació de l'assignatura

Breu descripció:

Comunicació Visual és una assignatura obligatòria que introdueix l'estudiantat de primer curs a l'estudi de la comunicació entesa com una pràctica social. En particular, la matèria vol promoure i educar una mirada analítica i crítica pel que fa a la generació, els usos i les lectures de les imatges. Amb el suport d'exemples pràctics, s'estudiaran (1) teories i mètodes d'anàlisi d'elements comunicatius –principalment en relació amb l'art i el disseny; (2) la relació entre els productes visuals i el seu context de producció i recepció; i (3) les diferents funcions de les imatges, amb especial atenció a la publicitat i a la funció social i política.

Objectius Formatius:

- Interessar-se per l'estudi de les imatges i aproximar-s'hi de manera crítica.
- Entendre el fenomen de la comunicació —amb un èmfasi especial en la comunicació visual— i conèixer-ne els principals conceptes, models i aproximacions teòriques.
- Adquirir una perspectiva general de l'evolució de l'ús de les imatges i del paper que tenen actualment.
- Identificar tipologies d'imatges, analitzar-ne les característiques i valorar-ne l'ús en el context.
- Elaborar un discurs versemblant i amb perspectiva històrica sobre els contextos de la comunicació visual.
- Incorporar eines crítiques per analitzar els discursos sobre les imatges.
- Incorporar eines per emprar i referenciar fonts acadèmiques i visuals als treballs.

Recomanacions

- El Campus virtual és la principal eina de comunicació entre professora i alumnat. Per això, es recomana consultar-ho sovint i redirigir l'adreça del correu corporatiu a un correu de consulta habitual.
- Abans de cada lliurament, la professora facilitarà les rúbriques que emprarà per avaluar-lo a través del Campus virtual.
- A través del Campus virtual, la professora facilitarà orientacions sobre el plagi i els mètodes de citació, així com consells per cercar fonts acadèmiques. Es recomana consultar-los per no incórrer en un plagi.
- Per superar l'assignatura, es recomana llegir amb atenció les descripcions i les recomanacions específiques de cada exercici, que poden incloure la prohibició explícita de l'ús d'assistents virtuals o de qualsevol mena d'intel·ligència artificial.
- Es recomana evitar l'ús d'aparells mòbils durant les sessions plenàries; i se'n prohibeix explícitament l'ús en els seminaris participatius.
- L'assistència regular a les sessions assegura l'adequat seguiment dels continguts i exercicis de l'assignatura, que n'assumeixen la presencialitat.

Continguts i Metodologia

Breu descripció:

L'assignatura s'estructura en tres blocs de continguts, la durada i la dificultat dels quals augmenta de forma progressiva.

1. FONAMENTS PER A L'ESTUDI DE LA COMUNICACIÓ VISUAL

El primer bloc vol transmetre als alumnes les eines conceptuals bàsiques per analitzar el fenomen de la comunicació visual a partir d'exemples de l'àmbit del disseny i l'art.

2. LA PRODUCCIÓ D'IMATGES A LA CONTEMPORANEÏTAT

El segon bloc se centra en els canvis en la producció, la reproducció i la recepció de les imatges des d'una perspectiva històrica a partir de dues transicions: l'auge dels mitjans de comunicació de masses i l'inici de l'era digital.

3. APROXIMACIONS A L'IMPACTE SOCIAL I POLÍTIC DE LES IMATGES

El tercer bloc se centra en l'estudi de l'impacte social i polític de les imatges. Ho fa a través de dos estudis de cas: el desenvolupament i els usos del fotomuntatge a principis del segle XX i les reflexions sobre la pertinència del fotoperiodisme i de l'humor gràfic, entre altres disciplines, per conscienciar la població sobre les violències.

Metodologia docent:

L'assignatura combina: (1) sessions plenàries (classes magistrals, aula inversa); (2) seminaris pràctics dirigits (exercicis en grup, lectura comprensiva de textos, discussió crítica col·lectiva) i (3) tutories.

Les activitats d'avaluació estan dissenyades per desenvolupar competències diverses i transversals, com ara: l'ús de bases de dades bibliogràfiques, la consulta de fonts documentals, la millora de l'expressió oral i escrita, la capacitat de treball en grup, l'estudi autònom, la capacitat per organitzar la feina a partir de tasques concretes i mesurables, etc.

L'assignatura incorpora de manera conscient i transversal tant la perspectiva de gènere com els Objectius de Desenvolupament Sostenible; en particular, els vinculats a l'educació de qualitat (ODS4), a la reducció de les desigualtats (ODS1; ODS2; ODS5; ODS10...) i a la justícia climàtica (ODS12-15).

Activitats formatives:

L'avaluació continuada es compon de 4 activitats (6 lliuraments/presentacions):

Activitat 1 (20%, re-avaluable): Prova escrita a l'aula sobre el bloc 1.

Activitat 2 (10%, no re-avaluable): Elaboració (individual o per parelles) d'un mem sobre els blocs 1 i 2.

Activitat 3 (20%, no re-avaluable): Sessió en grup sobre una lectura complementària dels blocs 2 i 3.

Activitat 4 (50%, amb un 40% re-avaluable): Elaboració d'un assaig acadèmic (individual o per parelles) a partir d'una llista de temes proposada per la professora. Aquesta activitat està formada per tres tasques obligatòries:

- Lliurament d'una plantilla on s'especifiquen la metodologia i les fonts a consultar (10% no re-avaluable).
- Lliurament de l'assaig escrit a través del Campus Virtual.
- Defensa oral del procés de recerca i dels resultats de l'assaig.

Avaluació

Normativa general d'avaluació

Per considerar superada una assignatura, caldrà que s'obtingui una qualificació mínima de 5,0. Una vegada superada l'assignatura, aquesta no podran ser objecte d'una nova avaluació.

La menció de matrícula d'honor es pot atorgar a l'alumnat que tingui una qualificació igual o superior a 9,0. El nombre de matrícules d'honor que s'atorgui no pot ser superior al cinc per cent de persones matriculades en una assignatura en el període acadèmic corresponent, excepte si el total de persones matriculades és inferior a vint, en el qual cas es pot atorgar una sola matrícula d'honor.

Es considerarà "No Avaluable" (NA) l'estudiant que no hagi lliurat totes les evidències d'aprenentatge o no hagi assistit al 80% de les classes sense haver justificat les absències. En cas d'absència justificada, l'estudiant s'ha de posar en contacte amb el professor en el moment de la reincorporació per determinar la recuperació de les activitats a les quals no hagi assistit.

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

Sistema avaluació continua

El sistema d'avaluació d'EINA i de la UAB és d'avaluació continuada, l'objectiu de la qual és que l'estudiant pugui conèixer el seu progrés acadèmic al llarg del seu procés formatiu per tal de permetre-li millorar-lo.

El procés d'avaluació continuada ha d'incloure un mínim de tres activitats avaluatives, de dues tipologies diferents, distribuïdes al llarg del curs, cap de les quals pot representar més del 50% de la qualificació final.

L'avaluació continuada està formada per 4 activitats d'avaluació amb un pes diferent en la nota final de l'assignatura. Un 60% de l'assignatura en permet la re-avaluació, però només si els exercicis s'han lliurat a temps i no incompleixen les normes sobre plagi i d'ús d'intel·ligència artificial indicades a les instruccions. Així mateix, cal treure un mínim de 3,5 punts de nota global per poder re-avaluar les activitats que així ho permeten.

Des de l'inici de curs, l'estudiantat disposarà de les instruccions detallades dels 4 exercicis, així com de les rúbriques que la professora farà servir per avaluar-los. A continuació, s'expliquen els criteris principals:

Activitat 1 (20%, re-avaluable): Prova escrita a l'aula sobre el bloc 1. En aquesta activitat, es valorarà

que l'estudiantat hagi après i entès els continguts impartits durant la primera part de l'assignatura. Es tracta d'una prova breu i sense apunts.

Activitat 2 (10%, no re-avaluable): Elaboració (individual o per parelles) d'un mem sobre els blocs 1 i 2. En aquesta activitat, es valora que l'estudiantat hagi entès els continguts impartits i sigui capaç de comunicar un concepte o teoria de manera senzilla a partir del format «mem». A l'aula es farà un concurs on la classe decidirà quin és el millor.

Activitat 3 (20%, no re-avaluable): Sessió en grup sobre una lectura complementària dels blocs 2 i 3. En aquesta activitat, es valorarà que l'estudiantat sigui capaç d'entendre una lectura, cercar informació sobre l'autoria i el context, i comunicar-ne els aspectes principals en el format que consideri més adequat a la resta d'estudiants (a través d'una dinàmica en grup, de la projecció d'un vídeo, d'una teatralització, etc.). L'activitat es farà a partir d'una llista de lectures proposada per la professora. L'avaluació és individual i se centrarà en la comprensió del text i en la capacitat per transmetre'l a la classe.

Activitat 4 (50%, amb un 40% re-avaluable): Elaboració d'un assaig acadèmic (individual o per parelles) a partir d'una llista de temes proposada per la professora. Aquesta activitat està formada per tres tasques obligatòries:

— Lliurament d'una plantilla on s'especifiquen la metodologia i les fonts a consultar.

(*Aquesta entrega val un 10% de la nota final i no és re-avaluable)

— Lliurament de l'assaig escrit a través del Campus Virtual.

— Defensa oral del procés de recerca i dels resultats de l'assaig.

(Aquestes dues activitats s'avaluen de manera conjunta i tenen un pes d'un 40%, re-avaluable).

S'avaluarà que l'estudiantat faci una recerca a través de fonts de qualitat, i que sigui capaç d'emprar-les i de referenciar-les amb solidesa. També s'avaluarà la redacció (correcció orto-tipogràfica, claredat, capacitat de síntesi). La defensa oral del procés de recerca té lloc un cop l'assaig escrit s'ha entregat, i consisteix a respondre preguntes formulades per la professora que garanteixen que l'estudiantat ha elaborat el treball i coneix les fonts emprades.

Sistema avaluació única

L'estudiant pot sol·licitar l'avaluació única en aquelles assignatures que ho permetin, degut als seus continguts i metodologies docents, i així ho estableixin en la guia docent. Implica el lliurament en una única data del nombre d'evidències avaluadores requerides per l'assignatura. Cal presentar una sol·licitud motivada que ho justifiqui, dins els terminis fixats per el centre.

A partir de la segona matrícula, l'avaluació de l'assignatura podrà consistir, a decisió dels i les docents, en una prova de síntesi, que permet l'avaluació dels resultats d'aprenentatge previstos en la guia docent de l'assignatura. En aquest cas, la qualificació de l'assignatura correspondrà a la qualificació de la prova de síntesi.

Si l'estudiantat sol·licita l'avaluació única, haurà de lliurar en una única data dues evidències: (1) entrega i defensa oral de l'assaig escrit en format individual (50% de la nota final) i (2) examen escrit que inclou tant els continguts del bloc 1 com les lectures que la resta d'estudiants han presentat en grup (50% de la nota final).

Procés de revisió única

El lloc, la data i l'hora de revisió es comunicaran a l'alumnat juntament amb la publicació de les

qualificacions finals provisionals.

Resultats d'aprenentatge de la matèria

Coneixements

Descriure els trets comuns i les especificitats de les disciplines del disseny en l'anàlisi crítica de les característiques i les estratègies comunicatives en l'àmbit del disseny. (KT01)

Identificar els principis bàsics de la comunicació humana i social en els seus diferents etapes, així com els criteris d'anàlisi visual . (KT05)

Habilitats

Aplicar els paràmetres i els criteris d' anàlisi apropiats per a l'estudi i la valoració d'imatges i continguts visuals . (ST12)

Competències

Argumentar l'adequació a nivell visual i comunicatiu per a la valoració d'un suport, peça o realitat informativa vinculades a un disseny (propri o aliè) o a un context de disseny. (CT06)

Resultats d'aprenentatge de la titulació

Coneixements

Respondre a qüestions globals en relació amb el camp de coneixement del disseny i l'art, de les indústries culturals, el seu entorn institucional i els agents que intervenen en aquests.

Referenciar correctament les fonts documentals, la bibliografia necessària i el coneixement de l'entorn patrimonial tant per a la projecció com per a l'anàlisi i crítica raonada del disseny i/o l'art.

Referenciar coneixements essencials de les ciències i disciplines auxiliars del disseny, com l'antropometria, l'ergonomia, la comunicació visual, els mètodes d'avaluació, el màrqueting, la prospecció, etc.

Demostrar el domini suficient de la llengua anglesa, equivalent al nivell B1 del MECR, tant en contextos comunicatius com quant a l'accés a coneixements i contextos culturals del disseny i els seus àmbits adjacents.

Descriure el marc legal i els valors deontològics i ètics de l'àmbit professional del disseny, així com els contextos i agents que els apliquen, posant especial èmfasi en els aspectes relacionats amb els drets democràtics, així com amb els drets humans i fonamentals.

Habilitats

Utilitzar mitjans informàtics i tecnologies digitals concordes amb els processos de creació i

projectació en l'àmbit del disseny

Estructurar la informació visual, jerarquititzant-la i aplicant amb criteri les diferents famílies tipogràfiques i la seva arquitectura de lletra.

Aplicar criteris i valors ètics i estètics a la pràctica del disseny, considerant les dimensions formals dels entorns i la seva diversitat.

Investigar amb esperit crític en l'àmbit del disseny i les seves disciplines afins, tenint en compte la innovació, l'experimentació i la constant renovació de les indústries culturals, així com els drets fonamentals i els valors democràtics i d'igualtat.

Sintetitzar coneixements de diverses fonts i procedències (estudis, treballs de camp, bibliografia, observacions directes o experiències de caràcter pràctic) ja siguin de l'àmbit del disseny com d'altres afins i/o auxiliars i disciplines afins pròpies de les indústries culturals.

Competències

Elaborar informes professionals i acadèmics en relació amb l'àrea del disseny, les arts i les seves disciplines auxiliars.

Bibliografia i Recursos

Les classes plenàries es basen fonamentalment en les següents fonts bibliogràfiques:

- Acaso, Maria, El lenguaje visual, Paidós, 2009.
- Ades, Down, Photomontage, Thames & Hudson, 1976.
- Azoulay, Ariella A., Potential History: Unlearning Imperialism, Verso, 2019.
- Baldwin, Jonathan; Roberts, Lucienne, Comunicación Visual, Parramón, 2007.
- Berger, John, Para entender la fotografía, Gustavo Gili, 2015.
- Berger, John, Modos de ver, Gustavo Gili, 2016.
- Caballero, Jorge; Català Josep Maria, La imaginación artificial, Cátedra, 2025.
- Costa, Joan, La imagen de marca: un fenómeno social, Paidós, 2004.
- Jardí, Enric, Pensar con imágenes, Gustavo Gili, 2012.
- Munari, Bruno, Diseño y comunicación visual, Gustavo Gili, 1985.
- Rodrigo Alsina, Miquel; Alsina Estrada, Anna, Teories de la comunicació, FUOC, 2009.
- Sontag, Susan, Ante el dolor de los demás, Debolsillo, 2010.